Clinical Psychology Achievements

https://jacp.scu.ac.ir/
ISSN (P): 2538-5755
ISSN (E): 2588-6126
Received: 5 February 2025
Accepted: 12 May 2025

Research Article

Doi: 10.22055/jacp.2025.48950.1450

Predicting Social Skills in Single-Child Students Based on Stress Coping Beliefs and Self-Distinguishment with the Mediating Role of Hope

Maryam Fany Mohammad Abady[*1], Hooman- Namvar[2], Seyed Hamid Atashpour[3]

1. PhD student in General Psychology, Islamic Azad University, UAE Branch.
2. Associate Professor, Department of Clinical and Health Psychology, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
3. Associate Professor, Department of Psychology, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Citation: Maryam Fany Mohammad Abady, M., Namvar, H., & Atashpour, SH., (2025). Predicting Social Skills in Single-Child Students Based on Stress Coping Beliefs and Self-Distinguishment with the Mediating Role of Hope, *Clinical Psychology Achievements, 11(3),* 31-44.

Abstract

The aim of this study was to predict social skills based on coping styles with stress, beliefs, and self-differentiation, with the mediating role of hope, in single-child students in Isfahan city. This research is a fundamental study conducted using the experimental model of Structural Equation Modeling (SEM). The statistical population includes single-child students aged 18 to 22 in Isfahan city, estimated to be about 520 individuals. For the purpose of generalizing the results of the study, 250 single-child students were selected, and various valid questionnaires were utilized for data collection. The results of the statistical data analysis indicated that, in the well-fitting model, the direct effect of beliefs on social skills was significant at the 0.01 level. The direct effect of avoidant coping style on social skills was not significant. The direct effect of emotion-focused coping style on social skills was significant at the 0.05 level. The direct effect of self-differentiation on hope was significant at the 0.01 level. The direct effect of problem-focused coping style on hope was significant at the 0.01 level. The direct effect of emotion-focused coping style on hope was significant at the 0.01 level. Also, the direct effect of hope on social skills was significant at the 0.01 level. Based on the obtained results, it can be concluded that all first-level variables of the model (i.e., self-differentiation, beliefs, and stress coping styles) have a significant indirect effect on social skills through the mediation of hope. In other words, hope plays an effective intermediary role in the relationship between these variables and social skills.

Keywords: Social skills, stress coping style, beliefs, self-differentiation, hope

* **Corresponding Author**: Maryam Fany Mohammad Abady
E-mail: maryamfani99@gmail.com

Authors retain the copyright and full publishing rights.
Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

دست‌آوردهای روان‌شناسی بالینی

مقاله پژوهشی

https://jacp.scu.ac.ir/
ISSN (P): 2538-5755
ISSN (E): 2588-6126
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۱۷
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۲۲

Doi: 10.22055/jacp.2025.48950.1450

پیش‌بینی مهارت اجتماعی در دانشجویان تک فرزند براساس شیوه مقابله با استرس باورها و تمایز یافتگی خود با نقش میانجی امید

مریم فانی محمدآبادی[۱*]، هومن نامور[۲]، سید حمید آتش پور[۳]

۱- دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد امارات.
۲- دانشیار، گروه روان‌شناسی بالینی و سلامت، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۳- دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی بر اساس شیوه مقابله با استرس، باورها و تمایز یافتگی خود با نقش میانجی امید در دانشجویان تک فرزند شهر اصفهان بود. این پژوهش از نوع تحقیق بنیادی است که با استفاده از مدل آزمایشی معادلات ساختاری (SEM) انجام شده است. جامعه آماری شامل دانشجویان ۱۸ تا ۲۲ ساله تک‌فرزند شهر اصفهان است که حدوداً ۵۲۰ نفر برآورد شدند و در پژوهش حاضر برای تعمیم‌پذیری نتایج پژوهش تعداد ۲۵۰ نفر از دانشجویان تک فرزند انتخاب شدند و برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های معتبر مختلفی استفاده شده است. نتایج تحلیل داده‌های آماری نشان داد، در مدل برازش یافته نتایج بیانگر آن است که اثر مستقیم باورها بر مهارت اجتماعی در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. اثر مستقیم سبک مقابله اجتنابی بر مهارت اجتماعی معنی‌دار نبود. اثر مستقیم سبک مقابله هیجان‌مدار بر مهارت اجتماعی در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار بود. اثر مستقیم تمایزیافتگی خود بر امید در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. اثر مستقیم سبک مقابله مسأله‌مدار بر امید در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار است. اثر مستقیم سبک مقابله هیجان‌مدار بر امید در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. همچنین اثر مستقیم امید بر مهارت اجتماعی در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده می‌توان نتیجه گرفت که تمامی متغیرهای سطح اول مدل (یعنی تمایزیافتگی خود، باورها و سبک‌های مقابله با استرس) بر مهارت اجتماعی با میانجی‌گری امید اثر غیرمستقیم معنی‌داری دارند. به عبارت دیگر، امید در رابطه بین این متغیرها و مهارت اجتماعی نقش واسطه‌ای مؤثری دارند.

کلیدواژه‌ها: مهارت‌های اجتماعی، شیوه مقابله با استرس، باورها، تمایز یافتگی خود، امید

* **نویسنده مسئول:** مریم فانی محمد آبادی
رایانامه: maryamfani99@gmail.com

مقدمه

زندگی ماشینی باعث شده تا زوج‌ها به داشتن تنها یک فرزند در زندگی خود بسنده کنند (Ahmadi & Farhadi, 2017). تأثیرات تک فرزندی با افزایش سن کودک در دوره نوجوانی و جوانی می‌توان بر مهارت‌های مختلف تأثیر بیشتری پیدا کند (Heydari et al., 2023). از جمله این مهارت‌ها می‌توان به مهارت اجتماعی اشاره کرد. مهارت اجتماعی عبارت است از توانایی ایجاد ارتباط متقابل با دیگران در زمینه خاص اجتماعی، به طوری که در عرف جامعه مورد قبول باشد. یادگیری مهارت‌های اجتماعی از کودکی و در خانواده شروع می‌شود. در این میان یکی از عوامل تأثیرگذار بر یادگیری مهارت‌های اجتماعی تعداد فرزندان و جمعیت خانواده است زیرا بودن با برادران و خواهران در اوقات زیادی از شبانه روز، زمینه افزایش تعاملات را در ذهن کودک فراهم می‌کند (Coiro et al., 2017).

برخی مطالعات بیان می‌کنند که بین مهارت اجتماعی و شیوه مقابله با استرس رابطه وجود دارد (Mahmoudiani, 2020). استرس به عنوان یک پدیده‌ی روانشناختی، یکی از عوامل کلیدی در بروز و استمرار طیف وسیعی از اختلالات روانی است. بنابراین نحوه‌ی پاسخ یا واکنش به آن می‌تواند در سازگاری فرد نقش بسزایی داشته باشد. این موضوع معمولاً تحت عنوان مقابله با استرس مورد بررسی قرار می‌گیرد. مقابله عبارت است از تسلط یافتن، کم کردن یا تحمل آسیب‌هایی که استرس ایجاد می‌کند و فرآیندی است که از طریق آن شخص سعی می‌کند فشارهای روانی را تدبیر کند (Chen & Chang, 2021). راهبردهای مقابله با استرس باعث می‌شود که واکنش فرد به سطوح بالای تنیدگی کاهش پیدا نموده و آثار زیان‌بار آن تعدیل شود (Han & Hock, 2023).

مدل مقابله با استرس بر ارزیابی شناختی فردی تأکید دارد. ارزیابی شناختی، ارزیابی چگونگی استرس‌زا بودن وضعیت در هنگام بروز یک واقعه‌ی استرس‌زا در زندگی فرد است. این ارزیابی می‌تواند در تعاملات اجتماعی و در نتیجه بهبود مهارت‌های اجتماعی بسیار تأثیرگذار باشد (Malekzadeh et al., 2020).

از عوامل دیگری که می‌تواند در مهارت‌های اجتماعی فرد تأثیرگذار باشد، تمایزیافتگی خود می‌باشد. تمایزیافتگی خود عبارت است از رها شدن از بند آلودگی‌هایی که شاید قرن‌ها تسلسل‌وار جا به جا شده‌اند، یعنی علی‌رغم وجود تمایل به مدنیت و زندگی جمعی که اضطراب و بار هیجانی به همراه دارد، قادر باشد یک خویشتن مستحکم بسازد. بنابراین تمایز یافتگی به معنای یک فرایند تعادل بخشی بین دو نیروی فردیت و با هم بودن است (Mousavi et al., 2022). افرادی که تمایز یافتگی کمی نسبت به اعضای خانواده خود دارند قادر نیستند احساس خود را از دیگران متمایز کنند و به راحتی با احساساتی که اطرافیان به آن‌ها وارد می‌کنند، آشفته می‌شوند، در مقابل افرادی که دارای سطح مناسب از تمایزیافتگی هستند، خود راهبر هستند و به احساسات و افکار خود واقفند این در حالی است که افراد تمایز نیافته از لحاظ عاطفی به دیگران وابسته هستند و در روابط اجتماعی متفکرانه عمل نمی‌کنند (Naeimi et al., 2015).

متغیر بعدی در پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی، متغیر امید است، بر اساس دیدگاه رابینسون امید یکی از پایه‌های اصولی قدرت و توازن روانی است که با نیروی نافذ خود سیستم فعالیتی را تحریک می‌کند تا انسان بتواند تجربه‌های نو را کسب کند و نیروی تازه‌ای در ارگانیزم ایجاد کند، بنابراین امید می‌تواند عملکرد روانی و رفتاری انسان را تا سطح زیادی ارتقا دهد. از سوی دیگر امید انسان را به تکاپو وا می‌دارد تا به هدف خویش برسد و برای رسیدن به هدف می‌بایستی مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی لازم را کسب نماید و در این راستا امید می‌تواند نقش به سزایی در حصول این مهارت‌ها در زندگی افراد داشته باشد (Heratian et al., 2020).

بطور کلی اکتساب مهارت‌های اجتماعی، بخشی از مسئله اجتماعی شدن افراد است. فرایندی که هنجارها و نبود مهارت‌های ارتباطی، از پیامدهای روش‌های تربیتی خانواده‌ها در روش تربیتی فرزند محور است. بر همین اساس توجه به مسئله مهارت‌های اجتماعی در افراد تک فرزند و نقش متغیرهای مختلف در آن می‌تواند کمک زیادی به اصول تربیتی فرزندان در خانواده‌های تک فرزند نماید. با توجه به اینکه پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی در دانشجویان تک فرزند بر

اساس شیوه‌های مقابله با استرس، باورها و تمایز یافتگی خود تاکنون مورد توجه پژوهشگران قرار نگرفته است، در این مطالعه به پیش‌بینی مهارت اجتماعی در دانشجویان تک فرزند بر اساس شیوه مقابله با استرس باورها و تمایز یافتگی خود با نقش میانجی امید پرداخته شده است.

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، جزء پژوهش‌های بنیادی و در چارچوب یک طرح همبستگی از نوع مدل آزمایی معادلات ساختاری است و از نظر شیوه‌ی گردآوری داده‌ها، جزء پژوهش‌های توصیفی/ همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجویان ۱۸-۲۲ ساله متولد شده در خانوده‌های تک فرزند شهر اصفهان در سال ۱۴۰۳ هستند که حدوداً ۵۲۰ نفر برآورد شده‌اند؛ بنا به نظر کلاین برای مدل‌یابی معادلات ساختاری حداقل حجم نمونه ۲۰۰ نفر قابل دفاع است (Klein & Muthén, 2007). لذا در پژوهش حاضر برای تعمیم‌پذیری نتایج پژوهش تعداد ۲۵۰ نفر از نوجوانان تک فرزند انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل افرادی که در زمان اجرای طرح حاضر ساکن یکی از شهرهای استان اصفهان بودند، رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش و رضایت‌نامه کتبی داشتند، محدوده سنی ۱۸ تا ۲۲ سال و تسلط به زبان رسمی کشور داشتند. همچنین عدم ابتلا به اختلال روانپزشکی حاد بر اساس نداشتن پرونده درمانی و خودگزارشی از دیگر موارد بود. ملاک‌های خروج از مطالعه شامل عدم تمایل برای ادامه پژوهش و تکمیل ناقص پرسشنامه‌های پژوهش بودند.

برای گردآوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شد:

پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی نوجوانان[1] (TISS): پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی توسط Inderbitzen and Foster در سال ۱۹۹۲ ساخته شده است. این پرسشنامه حاوی ۳۹ گویه و ۲ خرده مقیاس رفتار نامطلوب اجتماعی[2] و مهارت‌های اجتماعی[3] تشکیل شده است که به‌منظور بررسی میزان مهارت‌های اجتماعی در نوجوانان به‌کار می‌رود. نمره‌گذاری پرسشنامه به‌صورت طیف لیکرت ۶ نقطه‌ای از «اصلا درست نیست» تا «همیشه درست است» می‌باشد. اعتبار این سیاهه توسط Inderbitzen and Foster (1992) ۰/۹۰ گزارش شده است. روایی همگرایی پرسشنامه مهارت اجتماعی Enderbitzen and Foster به شیوه‌های مختلف مانند مقایسه آن با اطلاعات ارزیابی خویشتن، ارزیابی همسالان و داده‌های جامعه‌سنجی و روایی تشخیص آن به‌وسیله بررسی همبستگی بین نمره‌های مهارت‌های اجتماعی و مطلوبیت اجتماعی، وضعیت اقتصادی، اجتماعی و دیگر ابزارهای مداد کاغذی به وسیله Enderbitzen and Foster مورد ارزیابی قرار گرفته و نتایج به دست آمده، دلالت بر روایی همگرا و روایی تشخیص قابل قبول این پرسشنامه بوده است (Inderbitzen & Foster, 1992). نسخه اصلی این سیاهه دارای ۴۰ گویه است که یک گویه به‌دلیل عدم انطباق با فرهنگ ایران حذف شده است. اعتبار این پرسشنامه را Amini (2008) در شهر تهران برای دانش‌آموزان دوم راهنمایی برای گزاره‌های مثبت و منفی به ترتیب ۰/۷۱ و ۰/۶۸ گزارش کرده است. پایایی این پرسشنامه که توسط Enderbitzen and Foster طراحی شده است، برای سنجش بخش منفی ۰/۷۲ بوده و ثبات درونی ۰/۸۸ گزارش شده است (Fathi Ashtiani, 2009).

پرسشنامه مقابله با شرایط پر استرس -فرم کوتاه (CISS-21): این پرسشنامه که حاوی ۲۱ عبارت لیکرت پنج درجه‌ای می‌باشد، توسط کالزبیک و همکاران بر اساس پرسشنامه اصلی مقابله با شرایط پر استرس (Endler & Parker, 1990) ساخته شده است. این پرسشنامه یک ابزار خودگزارشی است و آزمودنی‌ها باید در یک طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای (از هرگز=۱ تا بسیار زیاد=۵) مشخص کنند که تا چه حد از هر یک از راهبردهای ارائه شده استفاده می‌کنند و سه سبک

1- Teenage inventory of social skills (TISS)
2- Socially inappropriate behavior
3- Social skills

مقابله اصلی مسئله‌مدار، هیجان‌مدار و اجتناب‌مدار را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. سبک اجتناب‌مدار شامل دو بُعد سرگرمی اجتماعی و توجه‌گردانی می‌باشد (Bazzazian et al., 2010). در ایران نیز Bahadori and Kheir (2012) آلفای کرونباخ را برای هر یک از سه سبک مقابله مسئله‌مدار، هیجان‌مدار و اجتناب‌مدار به ترتیب ۰/۶۷، ۰/۷۱ و ۰/۷۹ گزارش کرده است.

پرسشنامه تمایز یافتگی خود- تجدیدنظر شده DSI-R[1]: برای اولین بار توسط Skowron and Fridlander در ایالت متحده آمریکا در سال ۱۹۹۸ با ۴۳ عبارت و ۴ مؤلفه طراحی شد. سپس با تجدیدنظر Skowron and Schmitt در سال ۲۰۰۳ با ۴۶ عبارت در ایالات متحده آمریکا طراحی شد. در مطالعه حاضر از فرم ۴۶ عبارت استفاده شده است. مؤلفه‌ها شامل واکنش عاطفی[2]، جایگاه من[3]، قطع عاطفی[4] و هم‌آمیختگی با دیگران[5] می‌باشد. پاسخ‌دهی بر اساس مقیاس لیکرت و در ۶ درجه از ۱ (اصلاً در مورد من صحیح نیست) تا ۶ (اصلاً در مورد من صحیح است) می‌باشد (Keshvari et al., 2020). پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ در نمونه فوق برای کل پرسشنامه ۰/۸۸، و برای مؤلفه واکنش عاطفی ۰/۸۴، موقعیت من ۰/۸۵، قطع عاطفی ۰/۸۲ و هم‌آمیختگی با دیگران ۰/۷۴ بوده است. Azadi and Nahidpour (2016) در مطالعه خود روی ۱۵۷ دانشجوی دانشگاه آزاد واحد گچساران، روایی سازه به روش تحلیل عاملی «سیاهه تمایزیافتگی خود-تجدیدنظر شده» را انجام و ۴ عامل حاصل شد. همچنین پایایی کل این ابزار به روش ۲ نیمه‌سازی در ۲ نمونه ۱۵۷ تن از دختران و مادران به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۴ گزارش شد.

مقیاس امید اشنایدر[6]: این مقیاس توسط Snyder et al. (1991) روی ۵۷۷ تن از افراد عادی در انگلیس برای سنجش امیدواری ساخته شد، دارای ۱۲ عبارت است و به‌صورت خودگزارش اجرا می‌شود (Snyder et al., 1991). از این عبارات ۴ عبارت برای سنجش تفکر عاملی[7] (شامل ۴ عبارت از ۴-۱)، برای سنجش تفکر راهبردی[8] (شامل ۴ عبارت از ۸-۵) و انحرافی[9] (شامل ۴ عبارت، عبارت از ۱۲-۹) هستند. Kermani et al. (2011) ،در بررسی ویژگی‌های روانسنجی «مقیاس امید اشنایدر» روایی سازه آن را با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی بررسی کردند و نشان دادند که مقیاس دارای ساختاری ۲ عامل فوق می‌باشد. همچنین ضریب پایایی مقیاس را با استفاده از ضریب آلفا کرونباخ ۰/۸۶ و از طریق بازآزمایی به فاصله یک ماه ۰/۸۱ به دست آوردند.

مقیاس نگرش‌ها و باورها-ABS-2[2]: از زمان معرفی رفتار درمانی عاطفی منطقی Ellis (1990) فهرستی از ۴۸ معیار ظاهر شده است که سازه‌های الیس از باورهای غیرمنطقی و باورهای منطقی را ارزیابی می‌کند (David et al., 2019).

این پرسشنامه یکی از پرکاربردترین و معتبرترین معیارهای باورهای غیرمنطقی و منطقی است و بهترین منعکس‌کننده نظریه تجدیدنظر شده Ellis است (David et al., 2019). در سطح غیرمنطقی، فرآیندهای شناختی شامل تقاضا یا مطالبه‌گری، فاجعه‌پنداری، عدم تحمل ناکامی و خود محکومی (SD) است. متناظران منطقی این چهار فرآیند شناختی عبارتند از: ترجیحات غیر مطالبه‌گرایانه (NDP)، ارزیابی‌های منفی واقع‌بینانه (RNE)، تحمل ناامیدی (FT)، و پذیرش خود (DiGiuseppe & Leaf, 1990) (SA).

جهت تکمیل پرسشنامه‌ها با مراجعه به دانشگاه‌های شهر اصفهان و پس از هماهنگی با مسئولان آموزش اقدام شد. لذا پس از انتخاب و شناسایی نوجوانان تک فرزند که داوطلب برای شرکت و تکمیل پرسشنامه‌های پژوهش بودند، فرم رضایت شرکت در پژوهش جهت تکمیل به آنها داده شد. پرسشنامه‌ها بدون محدودیت زمانی در اختیار شرکت‌کنندگان به‌صورت انفرادی قرار گرفت و در صورت وجود ابهام و اشکال برای افراد، پژوهشگر به توضیح موارد دارای ابهام پرداخت. پرسشنامه‌ها

1- Differentiation of Self Inventory-Revised
2- emotional reactivity
3- I position
4- emotional cutoff
5- fusion with others
6- Snyder,s Hope Scale
7- agency thinking
8- pathways thinking
9- fillers

در فرم‌های یکسان و با ترتیب یکسانی توزیع شد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، پرسشنامه‌های مخدوش در صورت وجود، از ادامه و بررسی حذف شدند.

داده‌های پژوهش حاضر از روش پیشرفته آماری مدل آزمایی معادلات ساختاری SEM، با استفاده نرم‌افزار ایموس (AMOS) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در مدل‌سازی معادلات ساختاری روابط بین چندین متغیر پیش‌بین (متغیر برون‌زا) با چندین متغیر ملاک (متغیر درون‌زا) هم‌زمان مورد تحلیل قرار می‌گیرد. جهت مدل‌سازی معادلات ساختاری، هم‌زمان از تحلیل رگرسیون چند متغیری، تحلیل عاملی و تحلیل واریانس چند متغیری جهت تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل یافته‌ها نشان داد از مجموع ۲۵۵ نفر شرکت‌کننده در پژوهش حاضر در زمینه وضعیت تأهل، ٪۸۰ از شرکت‌کنندگان مجرد و ٪۲۰ متأهل بودند. از نظر جنسیت، ٪۶۰ از افراد خانم و ٪۴۰ آقا هستند. در خصوص میزان تحصیلات، ٪۱۵ زیر دیپلم، ٪۲۷ دیپلم، ٪۱۶ کاردانی، و ٪۴۱ کارشناسی بودند. از نظر سنی، ٪۳۵ از شرکت‌کنندگان زیر ۱۹ سال، و ٪۶۵ بین ۱۹ تا ۲۳ سال بودند.

در جدول ۱ اطلاعات توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش ارائه شده است. بالاترین میانگین مربوط به متغیر تمایزیافتگی خود (۱۲±۱۵۵/۶۷ ۱۲/۴۴) می‌باشد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
تمایزیافتگی خود	۱۵۵/۶۷	۱۲/۴۴	۱۲۶	۱۸۲
باورها	۱۰۲/۷۴	۹/۲۵	۸۲	۱۲۹
سبک اجتنابی	۲۱/۰۷	۵/۹۶	۱۰	۳۵
سبک مسأله مدار	۲۴/۴۵	۵/۴۸	۷	۳۵
سبک هیجان مدار	۲۱/۵۸	۷/۰۶	۸	۳۵
امید	۴۲/۳۸	۵/۳۸	۲۱	۵۲
مهارت اجتماعی	۹۶/۶۲	۱۵/۱۱	۶۱	۱۳۵

از آنجا که پایه و اساس مطالعات تحلیل مسیر، همبستگی بین متغیرها است، در ادامه ماتریس همبستگی متغیرها در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. تمایزیافتگی خود	۱						
۲. باورها	۰/۱۴	۱					
۳. سبک اجتنابی	۰/۱۱	-۰/۲۸**	۱				
۴. سبک مسأله‌مدار	۰/۲۵**	۰/۲۳**	-۰/۲۴**	۱			
۵. سبک هیجان‌مدار	-۰/۵۶**	-۰/۲۱**	۰/۱۷**	-۰/۳۶**	۱		
۶. امید	۰/۲۲**	۰/۰۸	۰/۰۵	۰/۶۲**	۰/۴۴**	۱	
۷. مهارت اجتماعی	۰/۰۹	۰/۳۴**	۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۳۷**	۰/۳۲**	۱
کجی	۰/۹۱	-۰/۳۸	۱/۰۹	-۱/۱۵	۰/۷۸	۰/۵۶	-۰/۸۰
کشیدگی	-۰/۴۲	۰/۴۵	-۱/۰۲	۰/۷۳	-۰/۱۳	-۰/۴۴	۰/۶۲
ضریب تحمل (Tolerance)	۰/۶۸۶	۰/۸۲۹	۰/۷۳۳	۰/۷۰۴	۰/۵۵۷	۰/۶۱۹	-
تورم واریانس (VIF)	۱/۴۵۸	۱/۲۰۶	۱/۳۶۴	۱/۴۲۰	۱/۷۹۵	۱/۶۱۵	-

* P < ۰/۰۵ ** P < ۰/۰۱

جدول ۲ نشان می‌دهد که از میان متغیرهای برون‌زا و درون‌زا (تمایزیافتگی خود، باورها، سبک‌های مقابله با استرس، و امید)، به ترتیب سبک هیجان‌مدار (۰/۳۷)، باورها (۰/۳۴) و امید (۰/۳۲) دارای بالاترین تا پایین‌ترین ضریب همبستگی معنی‌دار با مهارت اجتماعی هستند. مطابق با جدول، همه متغیرهای پژوهش از کجی و کشیدگی کمتر از ۱۲۱ برخوردار هستند که نشان می‌دهد توزیع نمره‌های متغیرها نرمال است. نتایج جدول همچنین نشان می‌دهد که مسئله هم‌خطی بودن در بین متغیرهای تحقیق رخ نداده است. ضریب تحمل بالاتر از ۰/۱ و تورم واریانس کمتر از ۱۰ است.

در جدول ۳ ضرایب اثر مستقیم ارائه شده است. جدول ۳ نشان می‌دهد که تمایزیافتگی خود (۰/۱۶) و سبک مسأله‌مدار (۰/۵۶) تنها بر امید دارای اثر مستقیم هستند. اثر مستقیم باورها فقط بر مهارت اجتماعی (۰/۳۱) معنی‌دار است. اثر مستقیم سبک هیجان‌مدار نیز بر امید (۰/۳۹) و بر مهارت اجتماعی (۰/۳۲) به دست آمد. اثر مستقیم امید بر مهارت اجتماعی نیز برابر با ۰/۲۷ بود.

جدول ۳. برآوردهای ضرایب اثر مستقیم

برآوردها متغیرها	پارامتر استاندارد شده	خطای استاندارد برآورد	t
اثر مستقیم تمایزیافتگی خود بر:			
امید	۰/۱۶**	۰/۰۳	۳/۰۹
اثر مستقیم باورها بر:			
مهارت اجتماعی	۰/۳۱**	۰/۰۵	۵/۴۴
اثر مستقیم سبک مسأله‌مدار بر:			
امید	۰/۵۶**	۰/۰۷	۱۲/۰۱
اثر مستقیم سبک هیجان‌مدار بر:			
امید	۰/۳۹**	۰/۰۶	۷/۳۵
مهارت اجتماعی	۰/۳۲**	۰/۰۵	۴/۸۱
اثر مستقیم امید بر:			
مهارت اجتماعی	۰/۲۷**	۰/۰۴	۴/۳۸

* P < ۰/۰۵ ** P < ۰/۰۱

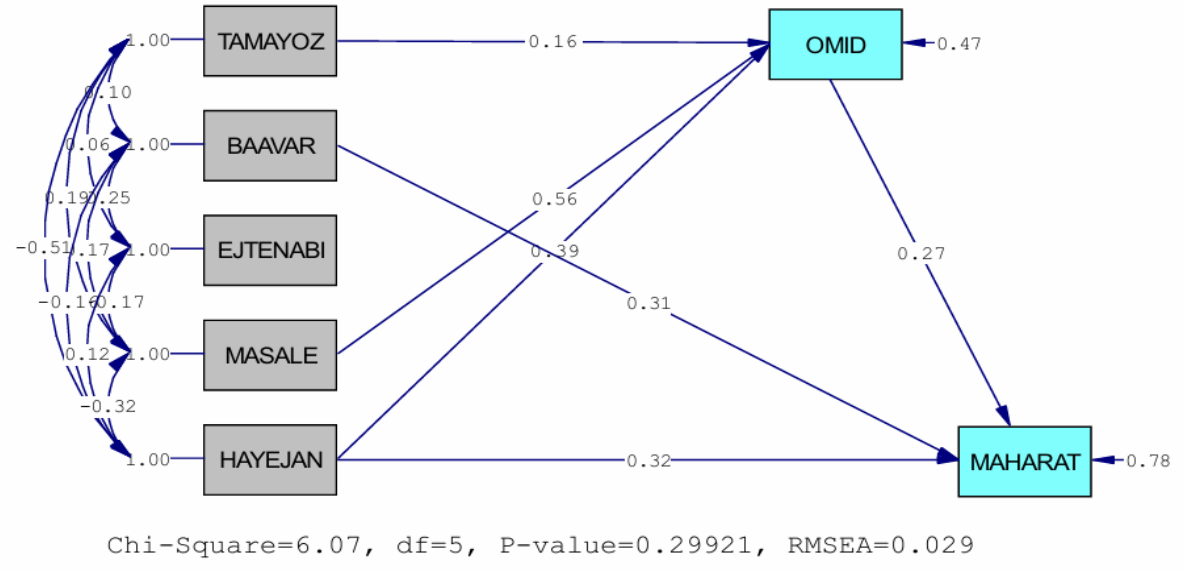
مطابق با جدول ۴، اثر غیرمستقیم تمایزیافتگی خود بر مهارت اجتماعی برابر با ۰/۰۴ به دست آمد که در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است. اثر غیرمستقیم سبک مسأله‌مدار بر مهارت اجتماعی برابر با ۰/۱۵ و اثر غیرمستقیم سبک هیجان‌مدار بر مهارت اجتماعی برابر با ۰/۱۱ به دست آمد که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار هستند.

جدول ۴. برآورد ضرایب اثر غیرمستقیم

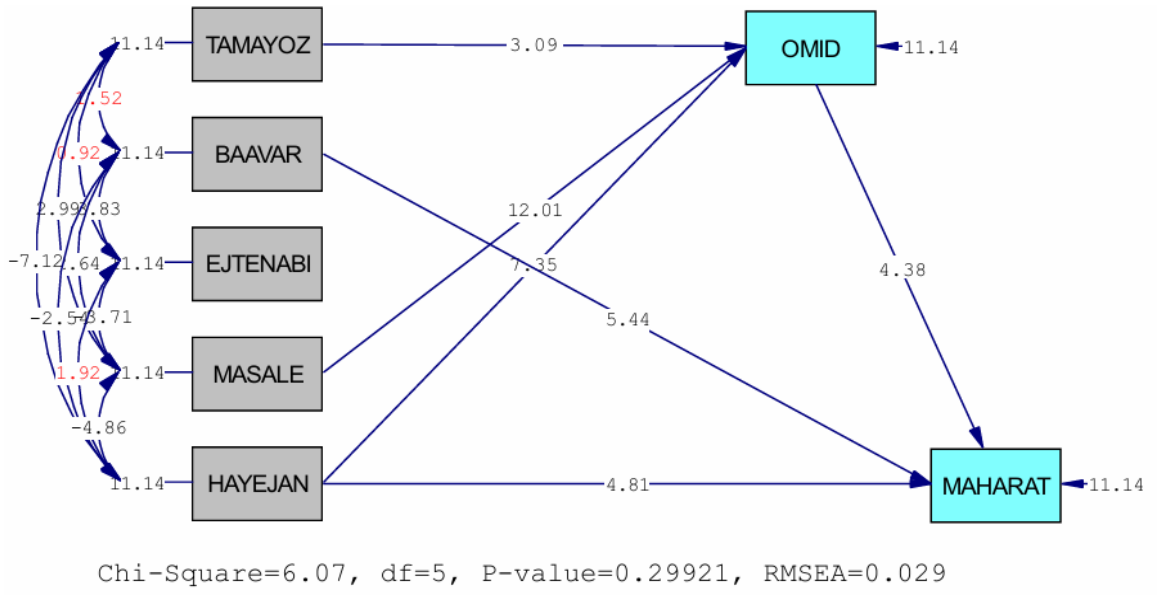
برآوردها متغیرها	پارامتر استاندارد شده	خطای استاندارد برآورد	t
اثر غیرمستقیم تمایزیافتگی خود بر:			
مهارت اجتماعی	۰/۰۴*	۰/۰۳	۲/۴۱
اثر غیرمستقیم سبک مسأله‌مدار بر:			
مهارت اجتماعی	۰/۱۵**	۰/۰۴	۵/۵۰
اثر غیرمستقیم سبک هیجان‌مدار بر:			
مهارت اجتماعی	۰/۱۱**	۰/۰۳	۴/۳۶

همچنین ضرایب استاندارد شده اثرهای مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرها بر مهارت اجتماعی نشان داد تمایزیافتگی خود بر مهارت اجتماعی فقط دارای اثر غیرمستقیم معنی‌دار (۰/۲۳) در سطح ۰/۰۵ می‌باشد. اثر غیرمستقیم سبک مسأله‌مدار بر مهارت اجتماعی (۰/۱۵) از سایر متغیرها بالاتر است. سبک هیجان‌مدار بر مهارت اجتماعی دارای اثرهای مستقیم، غیرمستقیم و کا معنی‌دار است. امید نیز به عنوان میانجی تنها دارای اثر مستقیم معنی‌دار بر مهارت اجتماعی است. شایان ذکر است که معنی‌دار بودن اثرهای غیرمستقیم بیانگر نقش مؤثر متغیر امید می‌باشد

بر اساس نتایج به دست آمده و با توجه به اینکه مقدار (RMSEA=۰/۰۲۹) است، می‌توان برازش مدل را بسیار مطلوب دانست. همچنین در سایر شاخص‌ها از جمله (IFI، NFI، NNFI، CFI، GFI و AGFI) نتایج عدد بالاتر از ۰/۹۰ را نشان می‌دهد که حاکی از برازش عالی مدل است. ضمن اینکه شاخص SRMR نیز کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است. در ادامه، شکل ۱ و ۲ مسیر مدل مهارت اجتماعی همراه با پارامترهای برآورد شده استاندارد و مقادیر معنی‌داری (t) ارائه شده است.



شکل ۱. مدل مهارت اجتماعی در حالت پارامتر استاندارد



شکل ۲. مدل مهارت اجتماعی در حالت اعداد معنی‌داری (t)

بحث

والد شدن یکی از بزرگ‌ترین شادی‌ها و دشوارترین چالش‌های زندگی است که شامل چالش‌های فیزیکی و همچنین روانی-اجتماعی با ابعادی وجودی است (Ekström-Bergström et al., 2022). اگرچه پدر و مادر بودن در بیشتر مناطق جهان‌بخشی معمول از چرخه زندگی بشر تلقی می‌شود، اما در دهه‌های اخیر در مناطق پیشرفته جهان تک‌فرزندی به میزان قابل توجهی افزایش یافته است و علاقه والدین به داشتن تنها یک فرزند در حال عمومیت یافتن است ((Archetti, 2019. از سویی دیگر، انسان اصولاً موجودی اجتماعی است و به همین دلیل از لحظه تولد تا آخر عمر در اجتماع به سر می‌برد و دائماً در تعامل با انسان‌های دیگر است. او دریافته است که در جمع بودن می‌تواند مشکلات او را مرتفع سازد و به همین منظور همواره یاد می‌گیرد که چگونه بایستی در جمع زندگی کند و نیازهای خود را ارضا نماید، بنابراین لزوم آموزش مهارت‌های اجتماعی در زندگی فرد مطرح می‌شود (Trombeta, 2022). در این مطالعه نتایج نشان داد در مدل برازش یافته نتایج بیانگر آن است که اثر مستقیم باورها بر مهارت اجتماعی برابر با ۰/۲۷ و معنی‌دار است. اثر مستقیم سبک مقابله اجتنابی بر مهارت اجتماعی معنی‌دار نبوده و اثر مستقیم سبک مقابله هیجان‌مدار بر مهارت معنی‌دار است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که از میان متغیرهای برون‌زا، تنها باورها و سبک مقابله هیجان‌مدار در پیش‌بینی مهارت اجتماعی نقش دارند.

یافته‌ها همچنین گویای آن است که اثر مستقیم تمایزیافتگی خود، سبک مقاله مسأله‌مدار و سبک مقاله هیجان‌مدار بر امید معنی‌دار است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که از میان متغیرهای برون‌زا، تنها تمایزیافتگی خود، سبک مقابله مسأله‌مدار و هیجان‌مدار در پیش‌بینی امید نقش دارند. این یافته‌ها با پژوهش Ansari Sadr and Shirazi (2022)؛ Kazemi et al. (2022)؛ Mirzaei et al. (2019)؛ Chen et al. (2024)؛ Medina-Valencia et al. (2024)؛ Hu and Jiang (2022)؛ Chae (2020)؛ Doron et al. (2009)؛ Segrin et al. (2007) همسو می‌باشد.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که باورها به عنوان ملاحظات و تصورات ذهنی افراد در مورد رفتارها و تعاملات اجتماعی، نقش مهمی در توسعه مهارت‌های اجتماعی دانشجویان تک فرزند ایفا می‌کنند. افراد تک فرزند به‌دلیل عدم وجود خواهر و برادر، ممکن است در معرض تجربیات اجتماعی متفاوتی قرار گیرند که می‌تواند تأثیر مستقیمی بر مهارت‌های اجتماعی آن‌ها داشته باشد، باورهای والدین در مورد نقش‌های اجتماعی و احساسی در زندگی فرزندانشان، می‌توانند به شدت بر شکل‌گیری مهارت‌های اجتماعی فرزندان تأثیر بگذارند. به عنوان مثال، والدینی که به اهمیت تعاملات اجتماعی تأکید دارند، فرزندان خود را ترغیب به شرکت در فعالیت‌های اجتماعی می‌کنند، که این امر می‌تواند به تقویت مهارت‌های اجتماعی کمک کند. در مقابل، والدینی که نسبت به تعاملات اجتماعی غفلت می‌کنند، ممکن است مانع از رشد این مهارت‌ها در فرزندان خود شوند (Sigel et al., 2014).

از طرفی سبک‌های مقابله‌ای به عنوان استراتژی‌هایی که افراد برای مدیریت استرس و هیجانات منفی به‌کار می‌گیرند، نقش مهمی در پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی دانشجویان تک فرزند ایفا می‌کنند. از میان این سبک‌ها، سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار به صورت خاص به احساسات و هیجانات مربوط می‌شود و تأثیر قابل توجهی بر روابط اجتماعی و توانایی‌های اجتماعی فرد دارد. سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار شامل استراتژی‌هایی است که فرد به‌منظور مدیریت و تسکین احساسات منفی خود به کار می‌گیرد، مانند نادیده‌گرفتن مشکلات، ابراز احساسات و استفاده از حمایت اجتماعی. این سبک کمک می‌کند تا فرد بتواند به اضطراب‌ها و تنش‌های عاطفی خود پاسخ دهد و تجربه‌های هیجانی را به‌طور مؤثری مدیریت کند. (Opra, 2012) دانشجویان تک فرزند که از سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار استفاده می‌کنند، معمولاً توانایی بهتری در برقراری ارتباط با دیگران و ایجاد روابط مثبت دارند. .این امر می‌تواند به شکل‌گیری و

تقویت مهارت‌های اجتماعی آن‌ها کمک کند (Opra, 2012). تحقیقات نشان داده‌اند که سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار می‌تواند پیش‌بین‌کننده معنی‌داری برای مهارت‌های اجتماعی باشد (Skorman Cicero, 2013).

از سوی دیگر تمایزیافتگی خود به معنای توانایی فرد در تفکیک بین احساسات، افکار و رفتارهای خود و دیگران، در نتیجه نقش مهمی در شکل‌گیری احساس امیدواری در دانشجویان تک فرزند ایفا می‌کند. درک تمایزیافتگی خود می‌تواند بر چگونگی ارتباط افراد با محیط اجتماعی و تأثیرات عاطفی مثبت آنها تأثیر بگذارد. دانشجویان تک فرزند معمولاً با چالش‌های خاصی مانند فشارهای اجتماعی و انتظارات خانوادگی روبه‌رو هستند (Sadeghi & Roshan Nia, 2016)، اگر این دانشجویان بتوانند تمایزیافتگی خود را توسعه دهند، با استفاده از این مهارت می‌توانند بهتر با احساسات و چالش‌های روزمره خود برخورد کنند و در نتیجه امیدواری بیشتری داشته باشند. تمایزیافتگی به فرد این امکان را می‌دهد تا افکار و احساسات منفی را شناسایی کند و راه‌حل‌های مناسبی برای مقابله با آن‌ها پیدا کند. این امر به نوبه خود می‌تواند منجر به ایجاد شبکه‌های اجتماعی قوی‌تر و احساس حمایت اجتماعی بیشتری شود که به افزایش امیدواری کمک می‌کند. حمایت اجتماعی یکی دیگر از عواملی است که با تمایزیافتگی خود ارتباط دارد. در نتیجه، این ارتباط مثبت می‌تواند به ترویج احساس امید و انگیزه در زندگی آن‌ها کمک کند. بنابراین، ارتقاء تمایزیافتگی خود می‌تواند به عنوان یک راهکار مؤثر در تقویت احساس امیدواری در این افراد در نظر گرفته شود (Sadeghi & Roshan Nia, 2016).

سبک‌های مقابله‌ای به‌عنوان روش‌های مختلفی که افراد برای مدیریت چالش‌ها و استرس‌های زندگی به‌کار می‌برند، تأثیر عمیقی بر احساس امیدواری و مثبت‌اندیشی دانشجویان تک فرزند دارند. یکی از این سبک‌های مقابله‌ای، سبک مسأله‌مدار است که به صورت خاص بر یافتن راه حل‌ها و اقدامات عملی برای حل مشکلات تأکید دارد. استفاده از سبک مقابله‌ای مسأله‌مدار می‌تواند به افزایش امیدواری کمک کند. دانشجویان تک فرزند که از این سبک استفاده می‌کنند، معمولاً احساس کنترل بیشتری بر روی زندگی و چالش‌های خود دارند. این احساس کنترل می‌تواند به افزایش دیدگاه مثبت و امیدواری در مواجهه با موانع و چالش‌های تحصیلی و اجتماعی منجر شود (Ilowit, 2002).

از سوی دیگر امید به عنوان یک عنصر روانی می‌تواند تأثیرات مثبتی بر سبک‌های مقابله‌ای و مهارت‌های اجتماعی داشته باشد. افرادی که امیدوارتر هستند، تمایل بیشتری به استفاده از سبک‌های مسأله‌مدار و هیجان‌مدار دارند. این امیدواری نه‌تنها به آنها کمک می‌کند تا با چالش‌ها به شکل مثبت‌تری مواجه شوند بلکه به تقویت روابط اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی آنها نیز کمک می‌کند. امید می‌تواند به عنوان یک عامل توانمندساز عمل کند که در آن افراد توانایی بیشتری برای مدیریت استرس و چالش‌ها و حفظ ارتباطات مثبت با دیگران دارند (Kazemian et al., 2012).

نتیجه‌گیری

به طور خلاصه، سبک‌های مقابله‌ای به طور مستقیم بر مهارت‌های اجتماعی تأثیرگذار هستند و امید به عنوان عوامل میانجی می‌توانند این تأثیرها را تقویت یا تعدیل کنند. این احساس می‌تواند به عنوان یک میانجی در رابطه بین شیوه‌های مقابله با استرس، باورها و مهارت‌های اجتماعی عمل کند. همچنین امید به عنوان یک عامل مثبت در زندگی افراد می‌تواند به تقویت توانایی‌ها و افزایش انگیزش کمک کند؛ تحقیقات نشان می‌دهند که افرادی که احساس امید بیشتری دارند، در تعاملات اجتماعی موفق‌تر بوده و بهتر می‌توانند از شیوه‌های مسأله‌مدار استفاده کنند. پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی در دانشجویان تک فرزند به عواملی چون شیوه‌های مقابله با استرس، باورها و تمایزیافتگی خود وابسته است این عوامل با هم تعامل دارند و امید می‌تواند به عنوان میانجی مؤثر در این روابط عمل کنند.

بنابراین پیشنهاد می‌گردد توسعه و اجرای برنامه‌های آموزشی که بر تقویت مهارت‌های اجتماعی تمرکز دارند، می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا روش‌های مؤثرتری را برای تعامل با دیگران یاد بگیرند .این برنامه‌ها باید شامل فعالیت‌های عملی و تعاملات گروهی باشند تا دانشجویان بتوانند مهارت‌های خود را در شرایط واقعی به‌کار گیرند. به علاوه برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای آشنایی دانشجویان با شیوه‌های مؤثر مقابله با استرس، می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا با چالش‌های روزمره بهتر کنار بیایند. این شیوه‌ها می‌تواند شامل استراتژی‌های تنفسی، مدیتیشن، و روش‌های حل مسئله باشد.

References

Ahmadi, S., & Farhadi, E. (2017). The relationship between problem-solving skills and sense of security among women. *Research on Security Style and Social Order, 6*(2), 33–44. https://doi.org/10.22108/ssoss.2017.85494.0

Amini, A. (2008). Social skills of adolescents: Validation of the TISS questionnaire (Master's thesis). Islamic Azad University.

Ansari Sadr, A., & Shirazi, M. (2022). The relationship between coping styles with stress, causal attributions, and academic achievement among students. *Studies in Educational Psychology, 19*(45), 14–27. https://doi.org/10.22111/jeps.2022.6994

Archetti, C. (2019). No life without family: Film representations of involuntary childlessness, silence and exclusion. *International Journal of Media & Cultural Politics, 15*(2), 175–196. https://doi.org/10.1386/macp.15.2.175_1

Azadi, S., & Nahidpour, F. (2016). Predicting the level of differentiation in daughters based on mothers' differentiation: A study of intergenerational transmission. *Special Issue of Women and Society*, 125–136. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_2212.html

Bahadori, E., & Kheir, M. (2012). The relationship of psychological hardiness and family flexibility with coping styles in female high school students. *Civilica*. https://civilica.com/doc/1916216

Bazzazian, S., Besharat, M., Bahrami Ehsan, H., & Rajab, A. (2010). The moderating role of coping strategies in relationship between illness perception, quality of life, and HbA1c in patients with type I diabetes. *Iranian*

Journal of Endocrinology and Metabolism, 12(3), 213–221. https://ijem.sbmu.ac.ir/browse.php?a_id=838&sid=1&slc_lang=en

Chae, K. H. (2020). The mediating effect of social support in the relationship between self-differentiation and interpersonal relationship. *Journal of the Korea Academia-Industrial Cooperation Society, 21*(7), 357–369. https://doi.org/10.5762/KAIS.2020.21.7.357

Chen, P. Y., & Chang, H. C. (2021). The coping process of patients with cancer. *European Journal of Oncology Nursing, 16*, 10–16. https://doi.org/10.1016/j.ejon.2011.01.002

Chen, S., Al-Shaibani, G. K. S., & Lee, S. W. (2024). Examining university students' soft skills in terms of problem-solving and social competence: Issues, causes, and solutions. *Educational Administration: Theory and Practice, 30*(4), 2063–2072. https://doi.org/10.53555/kuey.v30i4.1809

Coiro, M. J., Bettis, A. H., & Compas, B. E. (2017). College students coping with interpersonal stress: Examining a control-based model of coping. *Journal of American College Health, 65*(3), 177–181. https://doi.org/10.1080/07448481.2016.1266641

David, D. O., DiGiuseppe, R., Dobrean, A., Păsărelu, C. R., & Balazsi, R. (2019). The measurement of irrationality and rationality. In M. E. Bernard & W. Dryden (Eds.), *Advances in REBT: Theory, practice, research, measurement, prevention and promotion* (pp. 79–100). Springer Nature Switzerland AG. https://doi.org/10.1007/978-3-319-93118-0_4

DiGiuseppe, R., & Leaf, R. C. (1990). The endorsement of irrational beliefs in a general clinical population. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy, 8*(4), 235–247. https://doi.org/10.1007/BF01065807

Doron, J., Stephan, Y., Boiché, J., & Le Scanff, C. (2009). Coping with examinations: Exploring relationships between students' coping strategies, implicit theories of ability, and perceived control. *British Journal of Educational Psychology, 79*(3), 515–528. https://doi.org/10.1348/978185409X402580

Ekström-Bergström, A., Thorstensson, S., & Bäckström, C. (2022). The concept, importance and values of support during childbearing and breastfeeding: A discourse paper. *Nursing Open, 9*(1), 156–167. https://doi.org/10.1002/nop2.1071

Ellis, A. (1990). Rational and irrational beliefs in counselling psychology. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy, 8*(4), 221–233. https://doi.org/10.1007/BF01065806

Endler, N. S., & Parker, J. D. (1990). Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. *Journal of Personality and Social Psychology, 58*(5), 844–854. https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.5.844

Fathi Ashtiani, A. (2009). *Psychological tests: Assessment of personality and mental health*. Tehran: Be'sat. https://www.gisoom.com/book/1940512

Han, Y., & Hock, K. E. (2023). The relationship between parenting stress and social skills of preschool children. *South Asian Journal of Social Sciences and Humanities, 4*(2), 118–132. https://doi.org/10.48165/sajssh.2023.4207

Heratian, A., Janbozorgi, M., Aghaharis, M., Moutabi, F., & Safouraee Parizi, M. M. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and irrational beliefs with marital conflict: The moderating role of religiosity. *Educational and Cultural Journal of Women and Family, 15*(51), 91–115. Dor:20.1001.1.26454955.1399.15.51.5.6

Heydari, E., Saroukhani, B., & Edrisi, A. (2023). A sociological study of the impact of social factors on women's tendency toward having a single child. *Socio-Cultural Strategy, 12*(3), 1055–1082. http://noo.rs/JSDyw

Hu, Y., & Jiang, X. (2022). Hope as an engine mediating the relation between parental attachment and social problem-solving skills in adolescents. *School Psychology International, 43*(3), 237–252. https://doi.org/10.1177/01430343221091991

Ilowit, B. (2002). *Educating in the arts for emotional intelligence: Creating positive negatives*. https://www.semanticscholar.org/paper/331a33aec54bb6e68615ff2010433de5cb965832

Inderbitzen, H. M., & Foster, S. L. (1992). The Teenage Inventory of Social Skills: Development, reliability, and validity. *Psychological Assessment, 4*(4), 451–459. https://doi.org/10.1037/1040-3590.4.4.451

Kazemi, N., Nemati, L., Yadegari, S. L., & Abdous, F. (2022). Prediction of social cognition based on self-differentiation and psychological flexibility in students. *Social Psychology Research, 12*(48), 103–116. http://noo.rs/L3psU

Kazemian, S., Esmaeily, M., & Ezzatollah, F. (2012). Evaluation of the effectiveness of stress coping skills training based on therapeutic common factors on marital adjustment and conflict resolution styles in infertile women. https://www.semanticscholar.org/paper/a41e47e6ae26cde8f878096613a44a06c04e6947

Kermani, Z., Khodapanahi, M. K., & Heydari, M. (2011). Psychometric properties of Snyder's Hope Scale. *Applied Psychology Quarterly, 5*(4), 7–23. Dor:20.1001.1.20084331.1390.5.4.7.8

Keshvari, F., Karbalaei Mohammadmigouni, A., Rezabakhsh, H., & Pashang, S. (2020). Prediction of anxiety in adolescent girls based on mothers' early maladaptive schemas with the mediating role of self-differentiation and daughters' maladaptive schemas. *Applied Psychological Research, 11*(4), 93–112. https://doi.org/10.22059/japr.2021.305503.643564

Klein, A. G., & Muthén, B. O. (2007). Quasi-maximum likelihood estimation of structural equation models with multiple interaction and quadratic effects. *Multivariate Behavioral Research, 42*(4), 647–673. https://doi.org/10.1080/00273170701360790

Mahmoudiani, S. (2020). The prevalence and influencing factors of single-child behavior among women: A case study in Fars Province. *Payesh, 20*(1), 109–120. https://doi.org/10.29252/payesh.20.1.109

Malekzadeh, A., Namvar, H., & Jamaheri, F. (2020). A predictive model of social skills in only children adolescents based on coping styles considering the mediating role of moral intelligence. *Lifestyle Journal with a Health Orientation, 4*(4), 23–30. http://noo.rs/AS4gM

Medina-Valencia, R. T., Salazar, C. M., Andrade-Sánchez, A. I., Ramos-Carranza, I. G., & Reynoso-Sánchez, L. F. (2023). La recreación, habilidades sociales y estrategias de afrontamiento en adolescentes mexicanos durante la primera etapa del confinamiento por COVID-19. *E-balonmano.com, 19*(2), 165–178. https://doi.org/10.17398/1885-7019.19.165

Mirzaei, M., Zarei, E., & Sadeghifard, M. (2019). The role of self-differentiation and economic factors with the mediating role of family conflicts in preventing psychological and social harms. *Culture of Counseling and Psychotherapy, 10*(37), 143–170. https://doi.org/10.22054/qccpc.2019.36222.1984

Mousavi, S., Gharabaghi, F., & Mirzaei Tavakoli, S. M. (2022). The relationship between differentiation, chronic anxiety in the family emotional system, and family health. *Islamic Studies in Health, 6*(1), 15–26. https://ish.tums.ac.ir/article_40309.html

Naeimi, G., Pirsaghi, F., Bashirpour, M., & Akbari, Z. (2015). The role of main family health components and self-differentiation dimensions in predicting students' tendency to marry. *Culture of Counseling and Psychotherapy, 6*(21), 87–107. https://doi.org/10.22054/qccpc.2015.4190

Opra, J. (2012). *Emotional support skills through adaptive code switching in der Deutsche Amerikanischen Schule*. https://www.semanticscholar.org/paper/0ff508c7b27ffc22042e1a6b089291ddd2c71a06

Sadeghi, M., & Roshan Nia, S. (2016). The role of family size in the psychological aspects of children: Hope, resilience, and differentiation. *Educational and Cultural Journal of Women and Family, 11*(36), 99–121. Dor:20.1001.1.26454955.1395.11.36.5.8

Segrin, C., Hanzal, A., Donnerstein, C., Taylor, M., & Domschke, T. J. (2007). Social skills, psychological well-being, and the mediating role of perceived stress. *Anxiety, Stress, & Coping, 20*(3), 321–329. https://doi.org/10.1080/10615800701282252

Sigel, I. E., McGillicuddy-DeLisi, A. V., & Goodnow, J. J. (2014). *Parental belief systems: The psychological consequences for children*. Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315807539

Skorman Cicero, S. (2013). *The impact of mindfulness on anxiety and coping strategies in children: A quantitative study*. https://www.semanticscholar.org/paper/17771ee5f3ebd8aa70473df89baff4b9c2eb04a0

Skowron, E. A., & Schmitt, T. A. (2003). Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscale. *Journal of Marital and Family Therapy, 29*(2), 209–222. https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.2003.tb01201.x

Snyder, C. R., Harris, C., Anderson, J. R., Holleran, S. A., Irving, L. M., Sigmon, S. T., … Harney, P. (1991). The will and the ways: Development and validation of an individual-differences measure of hope. *Journal of Personality and Social Psychology, 60*(4), 570–585. https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.4.570

Trombeta, G. (2022). How do you see your life now? A photo-elicitation study focused on depression and social skills in adolescence. *Psychological Studies, 67*(2), 228–240. https://doi.org/10.1007/s12646-021-00638-7